

Turinys

Pratarmė.....	7
Santrumpos	8

1. Širdies ir kraujagyslių sistema, *systema cardiovasculare*

(<i>Vytautas Vaičekauskas</i>)	9
1.1. Bendroji dalis.....	9
1.2. Širdis, <i>cor</i>	14
1.2.1. Širdies išorė	14
1.2.2. Širdies sandara.....	14
1.2.3. Širdies sienos sandara	19
1.2.4. Širdies gyslos.....	22
1.2.5. Širdies nervinė sistema	27
1.2.6. Širdiplėvė, <i>pericardium</i>	29
1.3. Mažojo kraujo apytakos rato kraujagyslės.....	31
1.4. Didžiojo kraujo apytakos rato arterijos (<i>Janina Tutkuvienė,</i> <i>Vytautas Vaičekauskas</i>).....	32
1.4.1. Aorta	32
1.4.2. Kaklo ir galvos arterijos	34
1.4.3. Rankos arterijos	46
1.4.4. Krūtininė aorta ir jos šakos.....	57
1.4.5. Pilvinė aorta ir jos šakos.....	59
1.4.6. Dubens ir kojų arterijos	64
1.5. Didžiojo kraujo apytakos rato venos (<i>Anita Dabužinskienė</i>).....	76
1.5.1. Viršutinės tuščiosios venos baseinas	78
1.5.1.1. Galvos ir kaklo venos	78
1.5.1.2. Viršutinių galūnių venos.....	84
1.5.1.3. Liemens venos.....	88
1.5.2. Apatinės tuščiosios venos baseinas.....	90
1.5.2.1. Apatinių galūnių venos	92
1.5.3. Kepenų vartų venos baseinas.....	97
1.5.4. Tarpsisteminės venų anastomozės	98
1.6. Vaisiaus kraujo apytaka (<i>Vytautas Vaičekauskas</i>).....	101
1.7. Limfinių gyslų sistema (<i>Vytautas Vaičekauskas</i>).....	103

2. Limfoidinė sistema, *systema lymphoideum* (*Vytautas Vaičekauskas*) .....

2.1. Bendroji dalis.....	108
2.2. Pirminiai limfoidiniai organai.....	108
2.3. Užkrūčio liauka, <i>glandula thymus</i>	110
2.4. Antriniai limfoidiniai organai	112
2.5. Sritiniai limfmazgiai (limfoidiniai mazgai), <i>nodi lymphoidei</i> (<i>lymphonodi</i>) <i>regionales</i>	116

3. Nervų sistema, <i>systema nervosum</i> (Rimvydas Stropus)	128
3.1. Bendroji dalis	128
3.1.1. Nervinis audinys	128
3.1.2. Nervinio audinio dariniai	137
3.1.3. Nervų sistemos struktūrinės dalys	139
3.1.4. Nervų sistemos funkcinės dalys	140
3.1.5. Nervų sistemos raida	142
3.2. Centrinė nervų sistema, <i>systema nervosum centrale</i>	143
3.2.1. Centrinės nervų sistemos raida	143
3.2.2. Nugaros smegenys, <i>medulla spinalis</i>	147
3.2.2.1. Nugaros smegenų išorinė sandara ir topografija	147
3.2.2.2. Nugaros smegenų vidinė sandara	152
3.2.2.3. Nugaros smegenų dangalai	161
3.2.3. Galvos smegenys, <i>encephalon</i>	162
3.2.3.1. Bendroji dalis	162
3.2.3.2. Rombinės smegenys	170
3.2.3.3. Užpakalinės smegenys	173
3.2.3.4. Vidurinės smegenys	186
3.2.3.5. Galvos smegenų kamieno galvinių nervų branduoliai	189
3.2.3.6. Tinklinis darinys	192
3.2.3.7. Tarpinės smegenys	196
3.2.3.8. Galinės smegenys	205
3.2.3.9. Limbinė sistema	231
3.2.3.10. Šoninis skilvelis	236
3.2.3.11. Galvos smegenų dangalai	238
3.3. Periferinė nervų sistema (<i>Janina Tutkuvienė</i>)	243
3.3.1. Bendroji dalis	243
3.3.2. Nugariniai nervai, <i>nervi spinales</i>	244
3.3.2.1. Kaklinis rezginys	247
3.3.2.2. Petinis rezginys	249
3.3.2.3. Tarpšonkauliniai nervai, <i>nn. intercostales</i>	260
3.3.2.4. Juosmeninis kryžmens rezginys, <i>plexus lumbosacralis</i>	261
3.3.3. Galviniai nervai, <i>nervi craniales</i> (<i>Janina Tutkuvienė</i> , <i>Rimvydas Stropus</i>)	272
3.3.3.1. Bendroji dalis	272
3.3.3.2. Galvinių nervų anatomija	273
3.3.4. Periferinės nervų sistemos autonominė dalis, <i>pars autonómica</i> <i>systematis nervosi peripherici</i> (<i>Vidmantas Aželis</i>)	291
3.3.4.1. Bendroji dalis	291
3.3.4.2. Simpatinė dalis	295
3.3.4.3. Parasimpatinė dalis	300
3.3.4.4. Vidaus organų rezginiai ir mazgai, <i>plexus viscerales</i> <i>et ganglia viscerales</i>	305

4. Jutimo organai, organa sensuum (<i>Neringa Paužienė, Dainius H. Pauža</i>)	312
4.1. Somatosensorinė (bendrujų jutimų) sistema	314
4.1.1. Somatosensorinės sistemos receptoriai	314
4.1.2. Epikritinis jutimas. Užpakalinių pluoštų–vidinės kilpos sistema	318
4.1.3. Protopatinis jutimas. Nugarinis gumburo laidas.....	320
4.2. Uoslės organas, <i>organum olfactorium</i>	323
4.2.1. Uoslės organo sandara	323
4.2.2. Uoslės laidas	327
4.2.3. Uoslės organo vystymasis	329
4.2.4. Kiti nosies chemoreceptoriai	330
4.3. Skonio organas, <i>organum gustatorium</i>	330
4.3.1. Skonio organo sandara	331
4.3.2. Skonio laidas	333
4.4. Regos organas, <i>organum visum</i>	334
4.4.1. Akies obuolys, <i>bulbus oculi</i>	335
4.4.1.1. Akies obuolio kapsulė.....	337
4.4.1.2. Akies obuolio branduolys	352
4.4.2. Regos laidas	355
4.4.3. Priediniai akies organai, <i>structurae oculi accessoriae</i>	358
4.4.4. Regos refleksai.....	359
4.4.5. Akies nervai	367
4.4.6. Akies gyslos	367
4.4.7. Regos organo vystymasis	368
4.5. Klausos ir pusiausvyros organas, <i>organum vestibulochochleare</i>	369
4.5.1. Išorinė ausis, <i>auris externa</i>	370
4.5.2. Vidurinė ausis, <i>auris media</i>	374
4.5.3. Vidinė ausis, <i>auris interna</i>	382
4.5.4. Klausos laidas	393
4.5.5. Pusiausvyros laidas.....	396
4.5.6. Ausies nervai.....	399
4.5.7. Ausies gyslos	399
4.5.8. Pusiausvyros ir klausos organo vystymasis	401
5. Belatakės liaukos, glandulae endocrinae (<i>Vytautas Gedrimas</i>)	402
5.1. Bendroji dalis.....	402
5.2. Posmegeninė liauka, hipofizė, hypophysis, s. <i>glandula pituitaria</i>	403
5.3. Kankorėžinė liauka, <i>glandula pinealis</i>	406
5.4. Skydliaukė, <i>glandula thyroidea</i>	408
5.5. Prieskydinė liauka, <i>glandula parathyroidea</i>	411
5.6. Kasos salelės, <i>insulae pancreatis</i>	414
5.7. Antinkstis, <i>glandula suprarenalis</i>	414
5.8. Kiaušidės belatakė dalis.....	418
5.9. Sėklidės belatakė dalis.....	420

6. Bendroji danga, <i>integumentum commune</i> (Rimvydas Stropus)	421
6.1. Bendroji dalis.....	421
6.2. Oda, <i>cutis</i>	421
6.2.1. Vidinė odos sandara.....	422
6.2.2. Odos dariniai	424
6.2.3. Išorinė odos sandara	428
6.3. Poodis, <i>tela subcutanea s. hypoderma</i>	431
6.4. Bendrosios dangos gyslos.....	432
6.5. Bendrosios dangos inervacija	433
Literatūra.....	435
Rodyklė lietuvių kalba	436
Rodyklė lotynų kalba	463